

alad a
s igazi
magyar
mekek-
gyuttal
smányt
hosszú
lva, to-
gja ere-
ni, míg
ársaság,
szik a
szesebb

ként 16
hosszabb
t, mesé-
költémé-
pá elme-
nyokat,
jutalom-

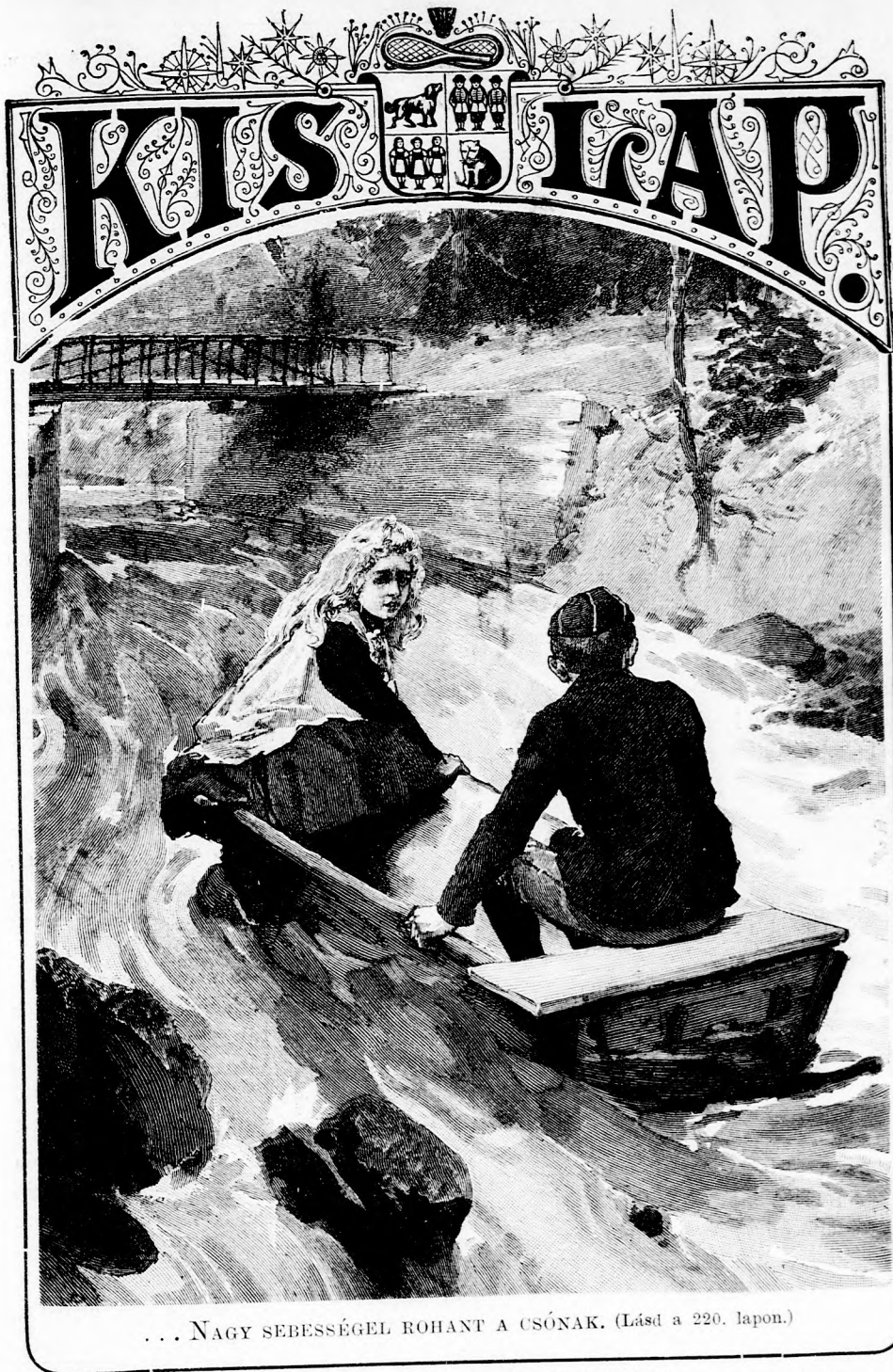
ilyázatot
, három
pályázat
az októ-
fizetők is

a:
frt.
frt.
frt.

helyeknek
a posta-
is Lap
IV. Fe-
eum-épi-

hivatala.

henaum-épület.
esten.

... NAGY SEBESSÉGGEL ROHANT A CSÓNAK. (Lásd a 220. lapon.)

XLV. kötet, 14. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1893. október 1-én

MIKOR ÉN KIS NAGYBÁCSI VOLTAM.

— Elbeszélés. —

(Számos képpel.)

(Folytatás.)

MIMIKE majdnem sirva fakadt és rögtön szaladt az apjához, ejtse valamikép szerét, hogy a sündisznócskák el ne menjenek.

— Az bajos, kicsikém, felelé Dini sógor. Legföljebb azt tehetjük, hogy az egyik kis sünt elfogjuk és behozzuk ide a házba. Hamar ide szokik s aztán láthatod jövőre is. De csak egyet szabad elfogni. A többi hadd éljen szabadon a maga kedve szerint.

Igy hát az egyik kis sünt elfogtuk, míg a másik az öreggel csakugyan elvándorolt másfelé. Nagy gonddal ápoltuk, őriztük a kis sünt s ez rövid idő alatt egészen szeliden járt-kelt a konyhában, tornáczon, udvaron. Nappal lusta volt ugyan, s majdnem folytonosan össze gömbölyödve szunyókált, de estére fölélénkült s ide-oda futkosott, nagy vadászatot tartva mindenféle rovarra, melyet a földön megkaparíthatott. Ezért a szakácsné is szerette, bár panaszkodott is rá, hogy a konyhában, ahol egy zugocskában a tanyája volt, éjjel néha nagyon is sokat motoszkál.

Már rég megszokott kis házi barátunk és játszótársunk volt a sündisznócska, melyet lassanként oly ügyesen fel tudtunk emelni, hogy éles, hegyes tüskéin nem szurkáltuk össze a kezünket. Nem is futott el, hagyta magát megfogni, csak megszigorodott s úgy fekiüdt egy kis ideig az ölünkben, aztán lassacskán kidugta a fejét, lábát és elfogadta kezünkől a csemegét. Békességben, barátságban megvoltunk és bizonyosan meg is maradhattunk volna, ha

közbe nem jön Terézia néni és az ő Mopszija.

Talán még nem is említettem Terézia nénit. Persze hogy nem, mert hisz addig magam sem ismertem, csak úgy hallomásból tudtam róla valami keveset, hogy apácskámnak igen kedves öreg testvére, akit nagyon nagyra tart és aki viszont nagyon szereti apámat; meg hogy nagyon gazdag, rég özvegy és nincsen se fia, se lánya és azt emlegeti, hogy engemet és Mimikét fog gyermekeiül fogadni. Én is, Mimike is, erősen tiltakoztunk, hogy nekünk nem kell, mi meg vagyunk elégedve szüleinkkel és nem megyünk el; erre aztán nevettek és megnyugtattak, hogy nem kell szüleinktől elválnunk, nem értjük mi azt a dolgot, hát ne törjük rajta a fejünket.

No, nem is tettük és akárcikre inkább gondoltunk, mint Terézia néniére, egészen addig, amig egy napon azt hallottuk, hogy látogatóba jön hozzánk. És kaptunk mindjárt komoly figyelmeztetést is, hogy nagy tisztelettel viselkedjünk a néni előtt, mindig illedelmesek, előzékenyek legyünk iránta, mert a néni igen jó, de igen komoly, és nagy hiba volna, ha meg nem szeretne minket.

Fogadkoztunk erősen, hogy nagyon jók leszünk és szeretni fogjuk a nénit. Igaz jó szándékkal ígértük, annál inkább, mert szokva voltunk hozzá, hogy minket is mindenki szeressen.

Csak hogy nem mindig könnyü megtartani, amire az ember fogadkozik. Azt én mindjárt sejteni kezdtem, mikor Terézia nénit először megláttam érkezése után. Voltaképp nem egyedül jött, hanem harmad magával, mert vele volt a kedvelt Mopszi kutya és hűséges vén cselédje.

Ha Mopszi otthon marad, akkor egyik-másik dolog talán máskép is történt volna.

De hát Mopszi itt volt s mikor engem behívtak a szobába, hogy kezet csókoljak Terézia néninek, ott ültek egymás mellett: a néni a pamlagon, Mopszi a lábainál a szőnyegen. Mind a ketten igen nyájasan fogadtak. Terézia néni igazán szívesen ölelt és csókolta meg, könyezett is egy kicsit és azt mondogatta, hogy csinos, kedves fiu vagyok, nagyon hasonlítok a nagyapámhoz, akit csak ő ismert, ő is csak kis-korában. Mopszi nem ölelt meg, de megcsókolni megcsókolta, mert mikor lehajoltam, hogy a néninek a kezére hajoljak, Mopszi fölnyújtotta a fejét és ő meg az orrom hegyét csókolta. Nem mondhatnám, hogy ezt nagyon szerettem volna, de mert a néni nevetett rajta, hát én is tréfának vettem a dolgot, sőt még örülnöm is kellett neki, mert a néni így szólt:

— Lám, már Mopszi is szeret. Pedig Mopszinak igen jó orra van mindjárt megérzi, ki a jó.

Nagy hálával néztem Mopszi urra, hogy ilyen kedvező véleményt méltóztatik felőlem táplálni. Az igazat megvallva, nem látszott meg rajta ez a nagy emberismerő tudomány. Éktelenül elhízott jószág volt s akár csufnak és ostoba képűnek is lehetett volna mondani, ha mégis olyan nyájasan vigyorgó kifejezés nincs a pofáján. Mindjárt láttam, hogy afféle elkényeztetett ebecske, aki szereti, ha czirogatják, foglalokznak vele s mindig ott ül a szőnyegen az asszonya lábainál. Alig is birt járni a nagy kövérségtől.

Mivel délután volt, mindjárt hozták az ozsonnát s a néni megengedte, sőt kívánta, hogy én is oda üljek az asztalhoz. Ez nagy

kitüntetés volt, de nem igen mulatságos; mert láttam, hogy a komoly Terézia néni szigorú tekintete mindig rajtam függ, ami meglehetősen zavarba ejtett, úgy hogy nagyon csöndeskén, szótlánul üldögéltem ott. Mopszi ur nem volt ilyen csöndes. Folytonosan kaparászta a lábával a néni ruháját, nyugtalanzkodott, vinnyogott és csak akkor hallgatott el, mikor tele tömték a száját mindenféle csemegével.

Mondhatom, Mopszi jobban megozsonált mint én, mert én nem igen mertem izgágáskodni, hogy még ebből vagy abból szeretnék kapni. No de ha nem kaptam sok csemegét, kaptam a nénitől dicséretet.

— Örömmel látom, milyen szerény, illedelmes fiu vagy, mondá.

— Oh, ma nagyon is csöndes, mintha háromig sem tudna olvasni, szólt a mamám nevetve. Pedig nem mindig ilyen.

— De csak legyen, jobb szeretem így. A gyermek legyen szerény, illedelmes, ne szóljon bele az öregek beszédébe. Látom, nagyon jól nevelt fiu, nem olyan, mint az a garázda Bandi... hiszen ismeritek...

— No, kedves néném, mondá mamám, a fiú mindig elevenebb kissé mint a leány. Nem is jó, ha nagyon alamuszi. Egy kis virgoncság nem árt.

— Persze, csakhogy mindjárt pajkosság lesz belőle s aztán csakhamar kész a vásott fiu. No de látom, gyerekem, te nem afféle vagy.

És még azután több ízben megdicsért, amit, őszintén megvallva, nem egészen tiszta lelkiismerettel hallgattam. Mert biz' én nagyon kedvem ellenére ültem ott olyan csöndesen, s az a sejtelem kezdett elfogni, hogy ha jobban megismerkedünk Terézia nénival, jó véleménye rólam jelentékenyen

meg fog változni. Ami, sajnos, be is következett és Terézia néninek megváltozott véleményét bőségesen volt alkalmam hallani, többször is, mint ahányszor kellemes volt.

Az első nap azonban szerencsésen mult el s eldicsekedtem Mimikének, hogy én már megkötöttem a barátságot a szigorú nénivel, csak iparkodjék ő is.

Másnap reggel, amint öltözködtem, hirtelen valami ijesztő hangot hallok az udvarról. Soha még ehhez hasonló fájdalmas, szivrázó visitást nem hallottam. Azt sem tudtam, embertől vagy másvalami élő lénytől ered-e; de az bizonyos, hogy rettenetesen kineznek van tán épp

gyilkolnak is ott valakit. Szinte borzongás futott rajtam végig s már rohanni akartam a mamámhoz, mikor a szörnyű hangok

közé másféle, szelid, kérlelő hangok is vegyültek s tisztán hallottam e szavakat:

— Ne sirj no, aranyos jószágom... mindjárt bemelegyünk... mindjárt kész a reggeli... kapsz jó tejfölös kávécskát, kalácsot, mindent kapsz.

Erre a biztatásra a panaszos hang elnémult de csak egy pillanatra; mert mire az ablakhoz siettem, hogy megnézzem, miféle csodálatos dolog van ott künn, már újra fölhangzott a sziv-facsaró panasz. S csakhamar láttam, kitől ered.

Mopszi ült ott az udvaron, nyakát fölfelé nyujtva, kövér fejét az égnek meresztve és száját kitáva hogy torka szakadtából vo-

nithasson. Már ebben mester volt, az bizonyos; azóta sem hallottam párját. Mellette pedig ott térdelt a néni cselédje s csiti-

... SIMOGATTA, KÉRLELGETTE. (Lásd a 213. lapon.)

totta, simogatta, kérlegette, hogy csak még egy kicsit várjon, mindjárt kap reggelit. (Lásd a képet a 212. lapon.)

Mikor aztán jobban megismerkedtem Mopszi urral, megtudtam hogy a tulajdonosán elkényeztetett jószágnak rendes szokása ez a rettenetes vonítás, mihelyt valami nem volt egészen a kedvére. És panaszána olyan nagy sikere volt mindig, hogy aki csak hallotta, hanyatt-homlok futott kalácsért, czukorért, piskotáért, csak hogy elhallgattassa a kényes kutyust. Ha magára maradt a szobában, ha éhes volt, ha nem feketett oda a hova neki tetszett, — rögtön nyújtotta fölfelé a fejét s rágyujtott a nótájára.

(Folytatása következik.)

A KIS SZÖCSKE TÖREKVESE.

GYAN, ugyan kedves szöcske barátom, micsoda furcsaságot művelsz? Csak hallgatlak, csak hallgatlak már jó ideje, de nem tudom kitalálni! — szólt egy csillogó aranyos-zöld szárnyu nagy dongó.

— Mit mivelek? Tanulok zümmögni, mint a méh.

— És mire való az?

— Arra való, hogy ezentul méh akarok lenni.

— No, már az hiába való törekvés, magad is tudhatod. Szöcske vagy, tehát soha sem válik belőled méhecske.

— Ki tudja? Megpróbálok. Azt mondják, hogy erős akaratú, kitartással mindent, vagy legalább is nagyon sokat lehet elérni.

— Igaz. De az nem affélére szól, hogy ki akarjak bujni a magam bőréből és a másét öltsem fel.

S a dongó vigan tánczolva röpkedett, csillogtatva a napsugárban szép szárnyait. A kis szöcske pedig állhatatosan mondá:

— Nem is éppen arra törekszem én, hogy a más bőrét öltsem magamra. Arra törekszem, hogy ne éljek hiába, hogy én is legyek valami hasznára a világnak.

— Oh, az nagyon derék, magam is iparkodom, hogy a legjelesebb dongó legyek.

— De mégis csak dongó maradsz.

— Persze. De többet ér, ha derék dongó vagyok, mint korcs méhecske. Ugy-e bizony tisztelt méhike asszonyság?

— Mi az? Mi az? kérdé a méhecske, mely épp ekkor ért oda.

— Szöcske ur arra törekszik, hogy méh legyen belőle s így hasznot tehessen; én pedig azt mondtam neki, hogy igazi jóra való méh soha sem lesz, oktalauság az egész törekvése.

— Hm! Törekvését, hogy valami hasznot tegyen, nem mondhatnám éppen oktalauságnak; csakhogy aligha jól választotta a módját. Azt hiszem, kedves szöcske barátom, találhatsz te is utat-módot, hogy hasznára légy a világnak; de az igazat megvallva, azt magam sem hiszem, hogy valamire való méhecske válhatnék belőled. No, de most már sietnem kell dolgomra.

A méhecske elröppent, a szöcske pedig felsóhajtott:

— Oh, hát nem lehetek semmi a világon!

— Dehogy nem! felelé a dongó. Lehetsz vidám, fürgé kis szöcske.

— Igen, aki nem tesz egyebet, mint a fű közt bujkál, nagyokat ugrik és czirpeg!

S a kis szöcske nagy busan csüszte le a fejét. A dongó pedig vigan szólt:

— No, most már megyek. Nagy verseny-röpülést rendezünk s remélem, hogy

én nyerem el a nagy díjat, az ezüst serleget.

— Az ám, ezüst serleg! szólalt meg a lusta csiga. Mind össze is egy kis virágkehely, amelyben egy harmatcsöpp van.

— Igaz, de sebjaj, szólt a dongó. Nekünk versenyzőknek nagyon becses. Mert nem a jutalom értéke tesz dicsővé, hanem maga a küzdelem.

A dongó elröpült, a csiga bebujt a házába, a szöcske pedig újra nagyot sohajtott.

— Mi a bajod, kedves öcsém?

Ezt egy jókora tücsök kérdezte, a szöcske rokona, ki épp arra haladt többed magával. Ők muzsikások voltak s nyáron kiültek az ut mellé egy-egy napos helyre és zenéjükkel mulattatták az arra járó-kelőket. Téltire pedig kisebb csapatokban, kettesével-hármasával behuzódtak a házakba s ott a meleg tűzhely körül muzsikáltak.

A nyájas, atyafiságos kérdésre a kis szöcske busan felelé:

— Ah, nagy a bajom! Méhecske akarnék lenni, de mindenki lebeszél, ijesztget tőle.

— No, öcsikém, az természetes, hogy lebeszélnek. Mert hogy szöcske létedre méh akarj lenni: az csakugyan bohóság.

S a tücsök nagyot nevetett.

— Te könnyen nevezsz, szólt a szöcske sohajtva. Te híres és kedvelt zenész vagy, de én! Mire való vagyok én a világon, mikor senki sem veheti hasznomat?

— Dehogyan nem! Légy vidám és mutass példát rá, hogy ilyen szerény sorsban is lehet valaki boldog és elégedett. No, most már megyek odább, társaim várnak, kezdenünk kell a hangversenyt.

A kis szöcske maga maradt s hiába biztatta a tücsök, egy csöppet sem volt

megelégedve. És amit eddig mondogattak neki, az nem ingatta meg elhatározásában, kivált mikor látta, hogy jobbra-balra a zümmögő méhikék mily szorgalmasan gyűjtik a mézet a rét virágaiból.

— Azért mégis méh leszek! mondá elszántan. Azt hiszen, zümmögni már jól tudok... és ha hosszú lábaimat összehuzom... hasonlítani is fogok a méhikéhez.

Oda ment a patak szélére s a víz tükreben megnézte magát.

— Igen... már nagyon hasonlítok a méhikéhez... most majd gyűjtök mézport... akkor igazi méh leszek.

Egyik-másik virágból szedett is a hosszú lábaira egy kis virágport; de hogy ebből mikép legyen méz, azt nem tudta.

— Nem baj... azt persze még meg kell tanulnom a méhecskétől. Amott a kert végében van a méhes... bemegyek egyik méhkasba és meglessem, hogy csinálják a méhek.

Szerencsésen be is jutott a méhkasba, mely épp akkor egészen üres volt, mert a méhek mind kiröpültek mézgyűjtésre. Elbujt egy zugocskába és várta a méhek hazatérését.

Jöttek is csakhamar, csapatosan, meg-rakodva édes mézzel, melyet szépen beraktak a kész viasz-sejtekbe. De alig jöttek meg, már megérezték, hogy idegen van a házban, keresték, és mihamar rá találtak.

— Tolvaj! Betörő! zugták haragosan. Vigyük a királynő elé, ítélje el rögtön!

A szegény szöcske úgy megrettent, hogy szólni sem tudott. Oda hurcolták a királynő elé, ki komoly méltóságos hangon szólította föl, hogy mondja el, mit tud mentségére előadni.

— Oh, kegyelmes királynő, szólta a szöcske remegve. Nem akartam semmi rosszat. Méhecske szeretnék lenni s tanulni jöttem ide, hogy én is hasznos lény legyek a világon.

A bölcs királynő jól látta, hogy a szöcske igazat beszél. Szelíden monda tehát:

— Méhecske nem lehetsz, ami munkánkat meg nem tanulhatod. Térj vissza a magad világába és iparkodjál hogy ott lássák valami hasznodat.

— Ah, de hát mit tehetek ott?

— A Teremtő, aki oda helyezett, majd megmutatja ezt neked.

A királynő intett néhány méhecskének s ezek megfogták a szöcskét és kivezették.

Ott üldögélt megint a fűben és egészen elbusulta magát. Arra rezzent föl, mikor egy kis szélroham majd felfordította. Pedig barátságos szellő volt s így szólt:

— Kedves szöcske barátom, egy kis szívessegre kérlek. A felhők küldtek s azt szeretnék, ha hirül adnád itt mindenfelé, hogy már jönnek, hozzák az esőt. Kissé bizony megkértem, s fű, fa, virág, ember, állat mind jajgat és panaszkodik az eső elmaradása miatt. De ha te hirül adnád, hogy már itt lesz nem sokára, ez megvigasztalná őket s új reménnyel, megnyugodva várnák, míg a felhők megérkeznek. Azért hát, kérlek, czipelj szaporán, hangosan a fűben. Én sietek tovább, hogy többi társaidat is megkérjem.

A kis szöcske megörült, hogy mégis tehet valamit. Rögtön hozzá is látott és czippegett oly hangosan, hogy messzire elhallatszott. Egyszerű hangocska volt, de mekkora örömet támasztott köröskörül mindenfelé!

— Halljátok? szólta a hervadozó virág. Azt hirdeti, hogy jön az eső! Jaj de jó lesz! Szedjük össze az erőnket... majd csak kibirjuk még addig!

— Eső lesz, azt hirdeti! ujjongott a legelésző nyáj. Kapunk újra kövér fűvet, jó dolgunk lesz újra. Így már se baj, ha ma kissé böjtölünk is. Jaj te kedves kis jószág, milyen jó, hogy megvigasztaltál!

Ott járt a gazda is a mezőn.

— Milyen czippegés! Most már bizonyos, hogy lesz eső. No végre, nyugodtan fogok aludni, nem vész oda a termésem.

S reménység, bizalom, vidámság terjedt el az egész tájon. A versenyből a győztes dongó és a muzsikálással elkészült tücsök épp haza felé ballagtak.

— Ohó, mi történt? kérde a dongó. Ki tette ilyen vidámmá az egész tájat?

— Az én kedves öcsém, szólta a tücsök. Hallottam ott az utszelen a gazdától, hogy nagyon jó hírrel vigasztalta meg.

— Ez már derék, szólta az őszinte dongó. Bizony többet ér, mint ha tovább erőlködik, hogy méh legyen. Hogy dicséri az egész világ!

— Oh, nem érdemlem én azt, szólta szerényen a szöcske. Hiszen jóformán semmit sem tettem.

— Csak a kötelességedet és hivatásodat teljesítetted, szólta a tücsök. És ennek ha eleget tettél, a legjobbat tetted. A feladat lehet szerény, de hű teljesítésével nagyobb szolgálatot teszünk, mint ha olyasmibe fogunk, amihez erőnk, tehetségünk nincsen.

*

HOGY is volt csak? Fura volt biz' a!
Nyulék elindultak lakziba.
Kaptak tegnap előtt meghívót:
Tisztelnék meg azt a dáridót,
Melyen Nyúlffy Ugrócz fiát, Nyalkát,
Vérszerinti nyúlnak fölavatják.

Lesz káposzta, kel és czékla,
Lesz saláta, sárga répa,
Lesz ott mindenféle jó,
Játék s vidám zeneszó.
Öreg Nyuszú mondta ugyan:
Nincs bátorság a faluban,
Csillognak már a fegyverek,
Mert hogy éppen most ered meg,
Amely nekik szörnyen árthat,
Mindenfelé a vadászat.

Napjait bár tölti félve:
Könnyelmű az a nyúlféle.
Mihelyt alkalma kerül,
Mint a gyermek, úgy örül,
Hogy vigágát kimutassa,
Magát jól kimulathassa.

Sétálgatva, fűvészkedve,
Egy-egy fűszált tépegetve,
Mentek, mentek, mendegéltek —
Ej no! .. vagy mit is beszéltek! ...
Hol baktatva, hol ugrálva,
Iramodva meg-megállva,
S néha-néha körül nézve
Nem kerülnek-é veszélybe:
Borozdában, árok-szélen
Haladtak vigyázva szépen,
Mig egyszer csak a nagy parknak
Végiben megállapodtak.
Egy akác-bokor tövében
Jókora turás volt éppen,
Azon másztak egyenként be,
Bóthnak nagyuri kertjébe.
Ugróczék is itten jöttek
A vendégek elejébe:
Örvendeztek, ölelöztek.
»No itt, vagyunk bátorságban.
A kastélyban társaság van,
Ottan mostan isznak-esznek.
Késő estig együtt lesznek,
Addig jó lesz a mi dolgunk,
Mink is eszünk és társalgunk.

Ott lenn a gyümölcsös alatt
Kezdődik a veteményes,
Száz meg száz a pompás falat:
Répa, káposzta, saláta.
S hej! .. a mely nyulfog belé nyes.
Mindütt a javát találja.

Neki estek Tapsiék hát
S biz' a javát bepofázták.
Rövid időn jól is laktak,
S most a rét felé baktattak.
Nyuszinelli, híres talján,
Ütt a jázmin-bokor alján.
Művészetét im kitarja,
Göngyörűen zeng gitárja.
Az öregje pihenni dült,
Fiatalja tánczra perdült.
Doctor Tapsi Fülezőf ur
Pálczájával itt és ott tur.
Nézi milyen is a tője,
Gyökere egy-egy fűszálnak,
Mivel hogy ő művelője
A jeles botanikának.
„Feleségem Nyuszilinda,
Nézd, milyen a dinnye-inda.
S te, Nyuszilka, hívjad Nyalkát,
Tanuljatok botanikát!«

Mondom: szép volt a mulatság,
Az ifjak vidáman rakták.
Midőn egyszerre — ó jaj! —
Meg kezdődött a nagy baj.
A nagy parknak egyik öre
Morgással lép most előre:
»Vau!... zenén itt ki forog?
Vau vahú!.. ez mi dolog?
Ejnye erre meg amarra!..
Hogy kerültetek a parkba?
Hej, eselédek! Puskás urak!
Erre! .. Itt vannak a nyulak!«

S jönnek gyorsan és robogva,
Puskáját mind ropogatja.
Mert bár a kastélyban ott fent
Az uri mulatság jól ment,
De hát a nyul-vadászatnak,
A társalgás bármint járja,
Nincsen párja ...
S most az urak vadásztatnak.
Tapsiék mind megdermednek,
De aztán fölkerekednek.

*Ki ároknak, ki sövénynek . . .
Mind meg sem menekedének,
Mert — borzalom és iszony! —
A süldők közül bizony
Hogy árkon ugorna át,
Három ott hagyá fogát.
Mind a többi szanaszéjjel
Elfutott.
Szerencse, hogy még ez éjjel
Lakásába
Ott a messze földtúrásba
Eljutott.
És következése ennek?
Tudom: egy hamar nem mennek
Vendégségbe, nyúli bábra,
Bóthi kastély nagy parkjába.*

A JELESEBB MULATSÁG.

— Beszélyke. —

(Képpel a czimlapon.)

AGY munkában voltak a gyerekek: Jani, Dezső és Évike. Házat építettek. Igenis, valóságos házat, amelybe be is lehessen menni, ámbátor csak négykézláb, mert a kapu, mi tagadás benne, kissé alacsony. Benn a házban is bajos lesz nagyon ágaszkodni, mert az ember bizony még kitalálja a fejével ütni a padlást. No de guggolva igen szépen el lehet majd férni benne.

— És ha eső esik, nem kell mindjárt beszaladnunk a szobánkba, ide bujhatunk a magunk házába, szólt Jani büszkén.

— Éjszakára pedig ide helyezzük el a játékainkat, nem kell mindig be és kihurcolni, mondá Évike.

— Ugy bizony, nyomta rá Dezső. Bertinek pedig nem engedjük, hogy hasznát vegye. Nem segített, inkább még csufolt a játékunk miatt, hát ne is legyen benne része, mikor elkészül.

Jani ugyan-abbán a véleményben volt, míg Évike némiképp metegetni szerette volna Bertit.

— No, tudjátok, ő már nagy diák, ő nem akar effélékkel játszani.

Igaz is, hogy nem valami nagy tromfot játszottak ki Berti ellen, mikor azt mondták, hogy nem eresztik be a gallyakból, deszka-darabkákból össze rótt házikóba. Berti épp most is amoit a nagy fa ágai közt kapaszkodva gúnyosan nézte kis testvérei játékát. Sokkal különb mulatságon törte ő most a fejét. Csakhogy ehhez a mulatsághoz mégis legalább egy társra lett volna szüksége.

Évike, elkészülvén a ház, épp arra sétált a nagy fa alatt. Berti leszólt hozzá:

— Évike, jöjj csak ide föl, mondok valamit.

Ennek a meghívásnak Évike hogy ne tett volna eleget! Nagy megtisztelés volt az, ha Berti kegyeskedett a kisebbek közül valamelyiket magához hívni. Mert ő már büszke gimnazista diák volt. Kis öcséi ezt nem tudták még eléggé megbecsülni, de Évike kellőképen megértette, mennyivel fölöttük áll a bátyjok. Most is tehát nem azt mondta, hogy okosabb lesz, ha Berti jön le a fáról és lenn a biztos földön mondja meg azt a valamit: hanem inkább tüstént hozzá látott, hogy fölkapaszkodjék Bertihez a magasba. Nem is volt ez nagyon kedve ellen, mert ha Berti garázda diák hírében állt, Éviket sem dicsérték éppen a túlságos jámborságáért. De épp ezért Évike volt az, akivel Berti legjobban egyezett testvérei közül.

Köténykének, szoknyácskának nem vált nagyon egészségére a fára való kapaszkodás, de Évikének ez most nem igen jutott eszébe; csak azon iparkodott, hogy mentül előbb fönn legyen Berti mellett. Le is telepedt egy vastag ágra és kíváncsian kérde:

— No, mi az a nagy ujság?

— Hja, azt nem mondhatom meg csak úgy könnyedén. Először tudnom kell, megbizhatom-e benned . . . mert te még nagyon szeretsz azokkal a kicsinyekkel olyan haszontalan apró játékokkal mulatgatni . . .

— Oh, csak azért teszem, mert nem akarom a kedvöket szegni. De ha te valami jobb mulatságot tudnál . . .

— Hogy ne tudnék? Persze hogy tudok. Épp azért hívtalak. De előbb igérd meg, hogy nem szólsz róla senkinek.

— Hiszen még nem is tudom...

— Persze, majd akkor kérem az ígéretet, mikor már tudod és ha kedved tartja, elárulod.

— Hát valami veszedelmes?

— Ne kérdezd, hanem igérd tüstént, hogy titokban tartod, különben ledoblak innen a fáról!

Ez a nyájas biztatás nem ijesztette meg Évikét, sőt most már bizonyosra vette, hogy valami érdekes tervről van szó, de olyanról, melyet szülei nem találnának nagyon jónak. De hát így csak annál csábítóbb. Szentül megfogadta tehát, hogy a világeért sem szól egy árva szót sem.

— Nem is tanácsolnám! mondá aztán Berti. Különben a saját mulatságodat is elrontanád vele. Mert ez nem olyan egyszerű gyerek-játék, mint az a ti hitvány kunyhó-építések, hanem igazi kitünő mulatság, mint a nagyoké.

— Mi hát már no?

— Tudod, hogy a mult héten oda át voltam Kálmánéknál. Pompásan mulattunk, de legjobban a csónakázással. Hát itthon is rendezünk kitünő csónakázást.

Nagy vakmerőség volt, de Évike hangoosan felkaczagott ennek hallatára.

— Jaj, de furcsát beszélsz! Hisz' az lehetetlen Berti!

— Már ugyan mért lehetetlen?

— Hát először is nálunk nincsen se tó, se folyó, hát hol csónakázzunk? Aztán még ha volna is víz, de nincs csónak. No, már hogy víz nélkül és csónak nélkül miképen lehessen csónakázni, igazán nem tudom.

Berti büszke kicsinyléssel nézett hugocskájára.

— Meghiszem, hogy nem tudod. De én tudom. Először is csónakot magam csinállok, nem boszorkányság az. Víz pedig van. Talán bizony nincs itt a patak a kertünk mögött?

— Igen, de bokáig is alig ér benne a víz.

— Persze most! De mihelyt egy kis eső jön, akár gőzhajó is járhat rajta.

Már ebben csakugyan mind-kettejüknek igazuk volt. Az a kis patak, mely mindjárt a kert mögött meredek, mély partok közt sziklás mederben folyt, néha egészen sekély volt, néha pedig hatalmasan megduzzadt. Erre alapította Berti az ő tervét, melyet részletesen elmondott Évikének.

— Megnéztem jól a csónakot ott Kálmánéknál, tudom, hogyan kell csinálni. Az öreg faragó bérestől lopunk deszkát, szöveget, amennyi kell. Te majd szerzel kőcotot, hogy a csónakon az apró réceket betömöködjük, aztán segítesz a munkában. Amott a patak partján, a sűrű bokrok közt ácsoljuk, ott soha sem jár senki; s ha kész a csónak, mindjárt le is eresztethetjük a vízre. Mevlásd, pár nap alatt lesz eső, aztán nagy víz és akkor pompásan ladikázunk. Magam is megtehetném, de kettőnek jobb. Én leszek a kormányos, te pedig evezni fogsz.

— Igen, ha tudnék.

— Majd megtanulod. Aki nem megy vízbe, nem tanul meg uszni. Meg köll egyszer kezdeni!

Ez a bölcs mondás teljesen meggyőzte Évikét s most már ő is kitünőnek találta a tervet.

Még az nap dologhoz láttak. Az öreg faragó-béressel Berti régi jó barátságban élt, hordozgatott neki szivar-darabkákat s az öreg megengedte, hogy Berti ott furjongfaragjon, amikor kedve tartja. Még meg is tanította egyre-másra, hogyan kell a szerszámokkal bánni. Volt ott sok deszka is, és az öreg nem ellenezte, ha Berti néhány darabot elvitt onnét.

— Csak aztán vissza is hozza, ifuracskám, mondá. Mert nekem be köll számolnom a deszkával. Aztán mire való lesz? Talán kunyhót építenek a kertben?

Berti ráhagyta és csakhamar együtt volt minden a csónak-építéshez. Furtakfaragtak, szögeztek, és már ez is nagyon kedvökre volt.

— Ugy-é, ez már aztán nem olyan haszontalan gyerekjáték? szólta Berti büszkén.

Évike is büszke volt, hogy ilyen jeles munkában segíthetett. Egész nap ott dolgoztak, ügyesen lopózva ki a házból, hogy kis testvéreik nyomára ne jussanak a titkos készülődésnek. Csak az az aggodalmuk volt, ha netalán előbb köszönne be az eső, mint sem a csónak elkészül.

De ez nem történt. A csónak elkészült s a meredek partról lebecsátották a patak medrébe. Az igazat megvallva, biz' ezt a csónakot akárki is inkább mosó teknőnek nézte volna. No de a külső forma nem a fő. A csónak nagyon szépen lebegett a vizen, csak hogy a víz most nagyon csekély volt.

— Ne félj semmit, Évikém, szólta Berti. Szerencsénk van. Nézd, hogy borul! Az éjjel esni fog, holnap csónakázunk.

És csakugyan, nem hiába biztak a szerencsében. Már este megeredt az eső s egész éjjel zuhogott; de reggelre kiderült az ég s Berti és Évike örömtől ragyogó arccal váltottak titkos pillantásokat. Alig is várták, hogy reggeli után elosonhassanak a patakhoz.

Ott még nagyobb volt az örömük. A kis hegyi patak hatalmasan megáradt s a csónak, mely egy fához volt kötve, vigan lengett a sebesen rohanó vizen.

— Pompás! Nagyszerű! Mindjárt megtartjuk a próba-csónakázást. Ez aztán a jeles multság! szólta Berti.

— És délután, ugy-e, majd megcsónakáztatjuk a kicsinyeket is?

— Nem bánom. No, ülj be szaporán, itt az evező, te fogsz evezni. Én ide hátra ülök és a másik evezővel kormányozni fogom a csónakot.

No, nem egészen úgy következett. Amint beültek és eloldották a kötelet, a sebes patak rögtön vitte a csónakot s Évike éppen csak bemártotta az evezőt a vízbe s már ki is ejtette a kezéből. Hiába kapott utána, a víz elsodorta.

— Nem baj, szólta Berti. A víz úgy is elég gyorsan visz.

Éppen amint ezt mondta, az ő evezője, mellyel kormányozni akarta a csónakot, a víz alatt egy kőbe ütődött és szintén kisiklott a kezéből. Már erre nem mondta, hogy »sebaj!« Évike pedig ijedezni kezdett.

— Jaj, te Berti! Hát most hogy lesz? A víz elsodor... oh, állítsd meg valahogy a csónakot, különben a zuhatagig visz...

Megállítani! Persze, ha lehetett volna! De hogyan, mivel? Meredek, magas partok közt nagy sebességgel rohant a csónak, még csak kiugrani sem lehetett. (Lásd a képet a czimlapon.) Halálos aggodalom kezdte őket meglepni, görcsösen fogóztak a csónak szélébe, kiáltoztak, de hiába, mert ezen tájon nem járt ember. Egyszere csak nagyot zökkent a csónak — bele ütődött egy nagy kőbe és felfordult. Berti és Évike pedig rémült sikoltással a vízbe estek.

Nagy volt az ijedelmök, de a veszedelem — no az nem volt akkora. Rémületökben jócskán nyeltek ugyan vizet, de mindjárt földet éreztek is a lábuk alatt, — a víz csak derékig ért.

Talpra álltak és egymásra bámultak, tüszkölve a víztől, mellyel szájuk, orruk megtelt s mely a hajukról csurgott. A csónak ezalatt meszire eluszott.

— Ki kell másznunk a partra! szólta végre Berti.

Ezt már éppenséggel nem büszkén mondta. Évike pedig kétségbe esve nézett szét.

— Hogy mászunk ki? Ezen a meredek parton nem lehet fölkapaszkodni.

Csakugyan, itt nem lehetett.

— Odább kell mennünk, majd csak akadunk laposabb partra.

Egyebet valóban nem tehettek. Meginapultak tehát és lubiczkoltak, gázoltak ruhástól a megáradt patakban. Végre csakugyan találtak olyan helyet, ahol ki mászhattak a szárazföldre.

Lucskosan, mint a kiöntött ürge, álltak ott, s Évike, amint végig nézett magán, sirva fakadt.

— Oh, hogy menjek így haza? Ha meglát a mama!

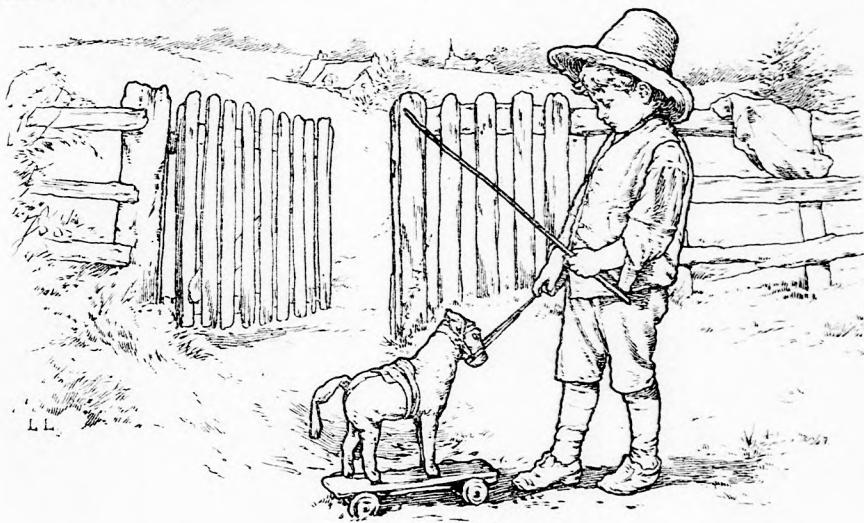
Berti sem éppen örvendett ennek a kilátásnak.

— Ha el tudnánk valahol rejtőzni, míg a ruhánk megszárad...

— Tudod hová? szólt hirtelen Évike. Bebujhatunk abba a házacskába, melyet Janival és Dezsővel építettem... ők bizonyosan ott lesznek közel a kertben és ha szépen megkérjük, kihoznak nekünk titkon más ruhát s átöltözünk.

Ugy is tettek. Berti valami titkos szégyent érzett ugyan, mikor bebujt a kunyhócskába, de mégis csak megtette. Jani és Dezső épp ott voltak és nagyot néztek, de még nagyobbat nevettek, aztán jószíviuen teljesítették a szerencsétlenül járt csónakázók kérelmét, kicsempésztek számukra száraz ruhát a házból.

De hát persze: mégis kárba vezett a titkolódzás, mert az össze ázott ruhát nem

VIGASZTALÁS. (Lásd a 224. lapon.)

lehetett elsikkasztani, a szobalány megmutatta a mamának, s így kiderült minden.

Azzal, ami azután következett, Berti soha sem dicsekedett. Évike pedig nem bámulta őt többé oly nagyon, hanem így szólt:

— Tudod, Berti, majd csak inkább játszom én magunknak való játékokat, még ha te gunyolod és kicsinyled is. Nem kérek többet az olyan jelesebb mulatságból, amilyet te tudsz rendezni.

ÁRNYÉK-JATÉK.

(Képekkel.)

HÜVÖSÖDM az idő, emlékeztet, hogy itt az ősz és jön a tél. Az még nem baj, hogy hűvös a nap, sokan még jobban is szeretik, mint a nyári nagy meleget. De már az nem olyan kellemes, hogy rövidül is a nap, hosszabbodnak az esték s ha sötétben nem akarunk künn járkalni, beszorulunk a szobába.

De ez sem éppen nagy baj, s ha dolgunkat elvégeztük, a hosszú estén gyertya

vagy lámpás fényénél a szobában is találunk sokféle kellemes szórakozást.

Ilyen estékre való az árnyék-játék is, melyet ügyes gyerekek a maguk és mások mulatságára produkálhatnak. Nem kell hozzá egyéb, csak erős fényvel égő gyertya vagy lámpás, melyet a falhoz közel helyezzünk az asztalra. De ha lámpást használunk, ne legyen rajta fénymérseklő, úgy nevezett »tejuveg«, mert ettől az eléje tartott tárgy nem vet erős árnyékot.

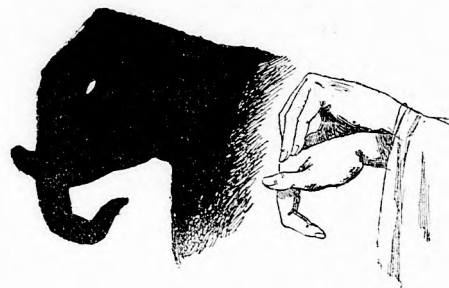
Pusztá kézzel és csak igen kevés segédeszközzel nagyon sokféle érdekes alak képét lehet a falon feltüntetni. Bemutatom, egyiknek-másiknak a produkálásánál miképen köll a kezet tartani. A művész természetesen a lámpás és a fal közé áll s a faltól nem igen távol tartja a kezét, mikor valami árnyék-képet mutat.

Ime a *hattyu*, amint a tavon uszik. Ehhez mind a két kéz szükséges, még pedig a jobb kar mesztelenül. A felső kar árnyéka adja a hattyu uszó testét, az alsó kar pedig a nyulánk, ide-oda hajló nyakát, a kéz feje pedig a hattyu fejét. A hüvelykujjra úgy hajlítjuk rá a mutató-ujjat, hogy egy kis rés maradjon; ezen egy kis fény hatol át és ez lesz a hattyu szeme; kinyujtott gyűrűs- és kis-ujjaink pedig a csőrét ábrázolják, melyet igen jól lehet nyitogatni is. A balkéz tenyere, kiterjesztett ujjakkal a jobb felső karhoz, képezi a hattyu szárnyát, melyet össze húz, kiterjeszt majd meg a csőrével borzolgat, igazgat; közben simán

tovább siklik a tavon. Egy kis gyakorlattal igen keces hattyu-képet lehet a falra varázsolni,

A tó mellől hamar eljutunk az állatkertbe. Ime, itt van előttünk az *elefánt*

az ő nagy fejével, hosszú orrmányával, levágott csonka agyarával. Ennek az ábrázolásához is mind a két kezünkre van szükségünk és még egy kendőre. Két kezünket egymásra fektetjük és a csuklónál kendővel takarjuk le; a kendő árnyékából lesz az elefánt melle és a háta eleje. A rajz világosan megmutatja, mily módon áll aztán elő az elefánt feje. Ha tőlünk balra van a lámpás, akkor bal kezünket tesszük fölül s a kéz feje árnyéka adja az elefánt fejének felső részét; ujjainkat pedig lefelé olyképen görbitjük, hogy az elefánt homloka szépen kidomborodjék s már a hosszú orrmány vastag töve is látható legyen, míg hüvelyk-ujjunkat szorosan lefektetve, tenyerünk alatt egy kis fényt eresztünk át, hogy elefántunknak szeme is legyen. Az alól levő jobb kézből csak két ujjunkra van szükségünk, s ezért a középső, a gyűrűs- és a kis-ujjat úgy tartjuk, hogy semmi árnyékot se vessenek. De az egész jobb kezünk-fejét lefelé irányítjuk s pontosan úgy illesztjük a bal kéz alá, hogy a lefelé kinyujtott, aztán begörbitett mutató-ujj az orrmányt alkossa, mely ide-oda mozog is, míg az egyenesre tartott hüvelyk-ujj vége a csonka agyaráat, töve pedig az elefánt állát adja.

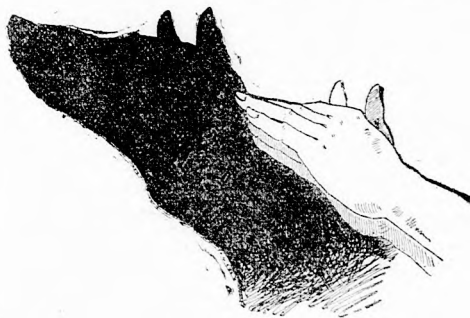
Házi *kutyánkat* szintén oda varázsolhatjuk a falra, akár kétféle helyzetben is.

A hü eb éppen aludt, mikor rászóltunk. Fölebredt és azon kezdi, hogy nagyot ásít.

Ennek feltüntetése végett két kezünket, mint a rajz mutatja, tenyérrel illesztjük egymáshoz. A karunk árnyéka adja az eb nyakát, a kéz feje a koponyáját, a fölfelé nyújtott két hüvelyk-ujj pedig a két fülét. Bal kezünk ujjait egyenesre nyújtjuk ki s olyképp irányítjuk, hogy az árnyék az eb szájának felső részét ábrázolja. Ekkor jobb kezünk két ujját a bal tenyér alatt a világosság elé kinyújtva, az alsóval, melyet jobban előre nyújtunk, megalakítjuk az eb szájának alsó részét; a másik, hátrább tartott ujjunkkal pedig a nyelvét, melyet ide-oda mozgat.

De ha már fölrasztottuk álmából a hü ebet, ne történt legyen hiába. Azért hát adjunk neki egy jó falatot. Mohón be is kapja ám, nem is rágja, csak nyeli

lefelé nagy hirtelen. Ni, majdhogy a torkán nem akad, látszik a kidudorodó nyakán,

hol a kövér falat, mint nyeli, nyomja lefelé. Ennek ábrázolására kissé másképp kell tartanunk a kezeinket, mint mikor az ásítást tüntettük fel. Bal kezünk majdnem ugy marad, mint előbb, csak kissé följebb csusztatjuk; ellenben jobb tenyerünket most laposan fektetjük a másik mellé, úgy hogy a két ujj vége az eb alsó ajkát képezze. A tenyér alsó kiálló izmával pedig feltüntetjük az eb torkán fennakadt falatot és azt, hogy lassanként mint gyüri le.

Ha már a hűséges ebet bemutattuk a falon, illő, hogy a *ciczáról* se feledkezzünk meg.

A cicza ott ül a szék szélén és várja, hogy neki is jusson jó falat, csak lelógó farka nyugtalan mozgásával árulja el, hogy nem szereti a hosszas várakozást. Hogy a cicza árny-képét jól feltüntethessük, kendőt kötünk a jobb karunkra oly módon, mint a kép mutatja; ez adja a cicza törzsét. A fejét jobb kezünk ökléből alakítjuk, az ábra utmutatása szerint ugy hajlítva ujjainkat, hogy tökéletes cicza fej tünjék elő. Most még a farkinczája van hátra. Ezt a balkezünk mutató-ujjával teremtyük elő, ujjunkat jobb könyökünk alatt nyújtva ki a lámpás-fénybe.

Mind ezeket egy kis ügyességgel és gyakorlattal akárki produkálhatja. Legközelebb majd újabb alakokat mutatok be.

VIGASZTALÁS.

(Képpel a 221. lapon.)

ÓTE szegény csacsikám,
Rútul jártál igazán!
A füledből jót elcsaptak,
És kusza lett bojtos farkad.

No ne búsulj, csacsikám.
Ahol kaptad, telik ám.
A füledet megtódtjuk,
Farkadat megigazítjuk.

Bojtos ujat kötünk rá.
Órúlsz úgy e bár?
— Iá!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLV. köt. 12-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

Holdfogyatkozás.

Helyesen fejtették meg: Szathmáry Emma és Vilma, Velencei Tiborka, Patterson Margit és Orsolya, Baksay Mariska, Grüber Berta, (papiroost körülnyírni nem nagy munka. F. b.), Dirsztay Viktor, Déri Zsófi és Géza, Laukó Lenke, Frosch Ellicza, Teszár Irén, Volarich Iduska, Divéky Adorján, Müller Ilona, Grünfelder Ferencz, Szöllösy Aurél, Springer Stefánia, Fischer Erzsike és Lajos, ifj. Bolyó Károly, Kiss Sári és Lajos, Fáy Pista, Dósa Ilonka, Márton Erzsike, Schreyer Endre.

A jutalom kisorsolása szabályszerűleg megtörténvén, nyertes lett *Divéky Adorján, Trsztenán*, (Árva megyében), kinek a jutalomkönyvet (*A földfedezések és találmányok története*, *Bardóczytól*), a kiadó-hivatal megküldi.

BETŰ-REJTVÉNY

R r R r R r
r R r

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő diszes könyvet:

Rüstig Zsigmond, az új Robinson.

Marryat nyomán a magyar ifjuság számára fordította dr. Dulácska G.

94 képpel, kemény táblába kötve.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szerena néni. Meg fog jelenni. — **G.** Az a szánkázási ötlet nem rossz, de azt jobban kellene kidolgozni s be nem érni az egy kalanddal. De hiszen, amíg napi renden lesz a szánkázás, addig tán bővebben kidolgozva is lehetne beküldeni. — **Biasini Domokos.** A szerző neve fontosabb mint a fordítóé. — **ifj. Bolyó Károly.** Jól esett olvasnom a kedves levelkédet, melynek mindenegyszavából az igazi szeretet melege csap felém. A kolerától félni jó, mert ennek félelme óvatosságra s mértéktartásra int. Bár szakíthatnék annyi időt, hogy vendégszerető meghívásodnak eleget tehetnék. De olybá veszem, mint ha valóban részem lett volna benne. Köszönöm a te és hugocskád szíves megemlékezését. — **Krausz Gizike.** A pályázat határidejét meghosszabbítottam s minthogy e határidő még nem járt le, természetes, hogy a pályaművet még beküldheted. — **Ember Pista.** Azzal, sokad magaddal, méltán eldicsekedhetel, hogy te is helyesen hüvelyezted ki azt a rejtvényt. De hogy a jutalom neked jutott, az csupán szerencse, amelynek örülj, de nagyra veled ne légy. Csalódlod ha azt hiszed, hogy azt a könyvet: »Anarchizis utazásait« meg nem érted. Dehogy nem! Csak fogjál bele bátran. Hiszen lesz körülötted valaki, aki ott, ahol értelmed még nem futja ki, utba-igazításával megsegít. — **Fischer Ilona.** Én is épp ott jártam a nyáron ahol te. Ha rám ismertél, sajnálom, hogy meg nem szólítottál. Örömmel fogadtam volna. A »Kis nagy bácsi története« még egy darabig eltart, tehát lesz még módodban részvevő érdeklődéssel kísérni a derék gyermekek viselt dolgait. — **Sólya Magda.** Olyan piczi sipládát, melyről a kanári vagy pintyöke tanul, igenis kaphatsz minden játékos boltban. Hanem hogy olyat kapsz-e éppen, amelyben a te legkedvesebb nótád van benne, hogy: »hármát rikkantott már a rigós, nem tudom. De nem sokbul áll ilyen hengert csináltatni bele. Már most az a kérdés, hogy az önállóságát féltő kanárikának vagy pintyökének nem fog-e derogálni éppen a rigós nótát megtanulni? — **Bengye Gedeonka.** Épp a harangöntésnek olyan mesterei vannak Budapesten, hogy innen még Franciaországba is visznek harangot. Schillernek ismeretes költeménye a *harangról* még fölötte áll a te ítélő képességednek. De hát mindennap nősz egy darabkát (nem csak testben) s megjő az ideje annak, hogy, mint művelt szüleid, magad is gyönyörködhesél a német költőnek e remekében. — **V. S.** Köszönettel mellőzöm. — **Lusztig Margit.** Az elbeszélés megható, a fordítás is jó. Nehány szükséges simítással s változtatással nem sokára megjelen. — **Vincze Mariska.** A te hiúségedet csak hasonló érzellemmel viszonzhatom. Már csak maradjunk együtt. — *Több le-
veletről a jövő számban.*